קיצור שלחן ערוך — דין עשית חפציו בלא מלאכה ומלאכה על ידי גוי

יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן אֲסוּרִין בַּשַּׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינָן דּוֹמִין לִמְלָאכָה וְאֵינָם מְבִיאִין לִידֵי מְלָאכָה. וּמִפְּנֵי מַה נֶּאֶסְרוּ. מִשּׁוּם שֶׁנֶּאֱמַר, אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רַגְלֶיךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קָדְשִׁי וְגוֹ', וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמְצוֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר. מֵהָא דִּכְתִיב, "וְכִבַּדְתּוֹ מֵעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ" דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, שֶׁלֹּא יְהֵא הִלּוּכְךָ בַּשַּׁבָּת כְּהִלּוּכְךָ בַּחֹל. לְפִיכָךְ אָסוּר לָרוּץ בַּשַּׁבָּת. אֲבָל לִדְבַר מִצְוָה, מֻתָּר לָרוּץ, (מִדִּכְתִיב דְּרָכֶיךָ, מַשְׁמַע, דְּרָכֶיךָ אֲסוּרִים, אֲבָל דַּרְכֵי שָׁמַיִם מֻתָּרִין) וּמִצְוָה לָרוּץ (עַיֵּן לְעֵיל סִימָן י"ב סָעִיף יא) (סִימָן צ' ש"א).

וּמֵהָא דִּכְתִיב, מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ, דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, חֲפָצֶיךָ אֲסוּרִים, אֲפִלּוּ אֵינְךָ עוֹשֶׂה מְלָאכָה, כְּגוֹן שֶׁהוּא מְעַיֵּן בִּנְכָסָיו, מָה הֵם צְרִיכִין לְמָחָר, גַּם זֹאת אָסוּר. וְכֵן אָסוּר לְטַיֵּל בָּעִיר כְּדֵי לִמְצוֹא סוּס אוֹ סְפִינָה אוֹ קָרוֹן לְשָׂכְרָם אַחַר הַשַּׁבָּת, אִם נִכָּר הַדָּבָר שֶׁהוֹלֵךְ בִּשְׁבִיל כָּךְ. אֲבָל לִשְׁמוֹר חֲפָצָיו אוֹ חֶפְצֵי חֲבֵרוֹ, מֻתָּר.

אָסוּר לְהַחְשִׁיךְ עַל הַתְּחוּם, דְּהַיְנוּ לֵילֵךְ בַּשַּׁבָּת עַד סוֹף הַתְּחוּם אוֹ פָּחוֹת וּלְהִתְעַכֵּב שָׁם עַד שֶׁתֶּחְשַׁךְ כְּדֵי לְמַהֵר דַּרְכּוֹ לֵילֵךְ מִשָּׁם וָהָלְאָה, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהוֹלֵךְ מִשָּׁם וָהָלְאָה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, נִכָּר הַדָּבָר שֶׁעִקַּר הִלּוּכוֹ הָיָה בְּשַׁבָּת. וְדַוְקָא כְּשֶׁמַּחְשִׁיךְ שָׁם, כְּדֵי לֵילֵךְ וְלַעֲשׂוֹת דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֹפֶן לַעֲשׂוֹתוֹ בַּשַּׁבָּת, כְּגוֹן לִשְׁכּוֹר פּוֹעֲלִים אוֹ לִתְלוֹשׁ פֵּרוֹת אוֹ לְהָבִיא פֵּרוֹת הַמְּקִצִּין, שֶׁאֵין שׁוּם הֶתֵּר לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים אֵלּוּ בַּשַּׁבָּת. אֲבָל מָתָר לְהַחְשִׁיךְ עַל הַתְּחוּם כְּדֵי לְהָבִיא בְּהֶמְתּוֹ, כֵּיוָן שֶׁאִם הָיוּ בָּתִּים עַד שָׁם קְרוֹבִים וְהָלְוֶה שִׁבְעִים אַמָּה, הָיָה מָתָר לְהָבִיאָם גַּם בַּשַּׁבָּת. וְכֵן לְהָבִיא פֵּרוֹת הַתְּלוּשִׁין שֶׁאֵינָן מְקִצִּין, מָתָר, כֵּיוָן שֶׁאִם הָיוּ מְחִצּוֹת מַקִּיפוֹת כָּל הַדֶּרֶךְ, הָיָה מָתָר, גַּם בַּשַּׁבָּת, וְכָל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה. וְכֵן מָתָר לֵילֵךְ בַּשַּׁבָּת תּוֹךְ הַתְּחוּם אֶל הַגִּנָּה, לְתְלוֹשׁ שָׁם פֵּרוֹת בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ נִכָּר שֶׁהָלַךְ בִּשְׁבִיל זֶה, אֶלָּא הָרוֹאִים יֹאמְרוּ שֶׁהָלַךְ לְטַיֵּל אוֹ לְבַקֵּשׁ בְּהֶמְתּוֹ שֶׁנֶּאֱבְדָה לוֹ, וְאַחַר כָּךְ כְּשֶׁהָיָה שָׁם, נִמְלַךְ וְנִשְׁאַר עַד הַלַּיְלָה כְּדֵי לִתְלוֹשׁ פֵּרוֹתָיו (ש"ו ש"ז).

וּמֵהָא דִּכְתִיב, וְדַבֵּר דָּבָר, דָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, שֶׁלֹּא יְהֵא דִּבּוּרְךָ שֶׁל שַׁבָּת כְּדִבּוּרְךָ שֶׁל חֹל. הִלְכָךְ אָסוּר לוֹמַר: דָּבָר פְּלוֹנִי אֶעֱשֶׂה לְמָחָר, אוֹ סְחוֹרָה פְּלוֹנִית אֶקְנֶה לְמָחָר. וְהַיְנוּ דָּבָר שֶׁהַיּוֹם אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשׁוּם אֹפֶן. אֲבָל דָּבָר שֶׁהָיָה אֵיזֶה צַד לַעֲשׂוֹתוֹ הַיּוֹם, אַף עַל פִּי שֶׁעֲתָּה אֵין זֶה הַצַּד, מֻתָּר (כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָעִיף ג). וְלָכֵן מָתָר לוֹמַר, לְמָקוֹם פְּלוֹנִי אֵלֵךְ לְמָחָר, רַק שֶׁלֹּא יֹאמַר לָשׁוֹן הַמַּשְׁמַע שֶׁיֵּלֵךְ בְּקָרוֹן, וְגַם לֹא יַרְבֶּה לְדַבֵּר בָּזֶה. וַאֲפִלּוּ בְּשִׂיחַת דְּבָרִים בְּטֵלִים, אָסוּר לְהַרְבּוֹת. וְאָסוּר לְסַפֵּר בַּשַּׁבָּת דָּבָר שֶׁל צַעַר. אָסוּר לְאָדָם לַחְשֹׁב חֶשְׁבּוֹנוֹת בְּפִיו בַּשַּׁבָּת, בֵּין חֶשְׁבּוֹן שֶׁעָתִיד לִהְיוֹת בֵּין חֶשְׁבּוֹן שֶׁכְּבָר עָבַר, אֶלָּא שֶׁצָּרִיךְ לוֹ עֲדַיִן לֵידַע אוֹתוֹ, כְּגוֹן כָּךְ וְכָךְ הוֹצֵאתִי עַל בְּנָיָן פְּלוֹנִי לִשְׂכַּר פּוֹעֲלִים, וַעֲדַיִן נִשְׁאַר בְּיָדוֹ מִשְׂכַּר הַפּוֹעֲלִים, שֶׁצָּרִיךְ הוּא לָדַעַת אֶת הַחֶשְׁבּוֹן, אָסוּר. אֲבָל חֶשְׁבּוֹנוֹת שֶׁאֵין לוֹ בָּהֶם צֹרֶךְ, מֻתָּר לְחָשְׁבָן, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַרְבֶּה בָּהֶם, שֶׁאָסוּר לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בְּטֵלָה בַּשַּׁבָּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל.

מִדִּכְתִיב חֶפְצְךָ לָמְדוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, דְּאֵין אֲסוּרִין אֶלָּא חֶפְצֵי הָאָדָם, אֲבָל חֶפְצֵי שָׁמַיִם מֻתָּרִין. לְפִיכָךְ מַחְשִׁיכִין עַל הַתְּחוּם מִשּׁוּם צָרְכֵי מִצְוָה, וְכֵן מָתָר לְפַקֵּחַ עַל עִסְקֵי רַבִּים בַּשַּׁבָּת, כְּגוֹן לֵילֵךְ לַשִּׁלְטוֹן, אוֹ לְבֵית וַעַד הַשָּׁרִים לְדַבֵּר בִּשְׁבִילָם, שֶׁצָּרְכֵי הָרַבִּים הֵם כְּמוֹ חֶפְצֵי שָׁמַיִם. וְכֵן מָתָר לְדַבֵּר עִם מְלַמֵּד אוּמּוֹת תִּינוֹק, אִם יִרְצֶה לְקַחְתּוֹ לְלַמְּדוֹ סֵפֶר אוֹ אֲפִלּוּ אָמָּנוּת, שֶׁזּוֹהִי גַּם כֵּן מִצְוָה, שֶׁאִם לֹא תְּהֵא לוֹ אָמָּנוּת לְפַרְנֵס אֶת עַצְמוֹ, יִלַּסְטֵם אֶת הַבְּרִיּוֹת. אֲבָל אָסוּר לִשְׂכּוֹר אֶת הַמְלַמֵּד בַּשַּׁבָּת, כִּי הַשְּׂכִירוּת הִיא שְׁבוּת גְּמוּרָה, וְלֹא הֻתְּרָה אֲפִלּוּ בִּשְׁבִיל מִצְוָה, וְרַק מַה שֶּׁאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִפְּנֵי מִמְצֹא חֶפְצְךָ וְדַבֵּר דָּבָר, זֶה הֻתַּר בִּשְׁבִיל מִצְוָה. וּמֻתָּר לְהַכְרִיז עַל אֲבֵדָה בַּשַּׁבָּת, שֶׁהַשַּׁבָּת אֲבֵדָה מִצְוָה הִיא.

מִדִּכְתִיב וְדַבֵּר דָּבָר, לָמְדוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה, דְּדַוְקָא דִּבּוּר אָסוּר. אֲבָל הִרְהוּר, מֻתָּר. וְלָכֵן הִרְהוּר בַּעֲסָקָיו מֻתָּר. וּמִכָּל מָקוֹם מִשּׁוּם עֹנֶג שַׁבָּת, מִצְוָה שֶׁלֹּא יַחְשֹׁב בָּהֶם כְּלָל, וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּאִלּוּ כָּל מְלַאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה. וְזֶהוּ שֶׁכָּתוּב, שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתֶּךָ, וְהַרְי אֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּל מְלַאכְתּוֹ בְּשָׁבוּעַ אֶחָד. אֶלָּא יִרְאֶה הָאָדָם בְּכָל שַׁבָּת כְּאִלּוּ מְלַאכְתּוֹ עֲשׂוּיָה, וְאֵין לְךָ עֹנֶג גָּדוֹל מִזֶּה (ש"ו). וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יְהַרְהֵר בְּדָבָר שֶׁגּוֹרֵם לוֹ טִרְדָּה אוֹ דְאָגָה.

מָתָר לוֹמַר לְפוֹעֵל, הֱנַרְאֶה בְּעֵינֶיךָ שֶׁתּוּכַל לַעֲמוֹד עִמִּי לָעֶרֶב, אַף עַל פִּי שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ מֵבִין שֶׁצָּרִיךְ לוֹ לָעֶרֶב לְשָׂכְרוֹ לִמְלָאכָה, לְפִי שֶׁלֹּא נֶאֱמַר אֶלָּא דִּבּוּר מְפֹרָשׁ. אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ, הֱיֵה נָכוֹן עִמִּי לָעֶרֶב, שֶׁזֶּהוּ כְּמְדַבֵּר בְּפֵרוּשׁ שֶׁרוֹצֶה לְשָׂכְרוֹ (ש"ז).

הַשּׂוֹכֵר אֶת הַפּוֹעֵל לִשְׁמֹר לוֹ אֵיזֶה דָּבָר, אָסוּר לְהַפּוֹעֵל לִקַּח שְׂכַר שַׁבָּת בִּפְנֵי עַצְמוֹ. אֲבָל אִם הָיָה מֻשְׂכָּר לְשָׁבוּעַ אוֹ לְחֹדֶשׁ, מָתָר לִטּוֹל בְּהַבְלָעָה גַּם שְׂכַר שַׁבָּת (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ע"ג) (ש"ו).

אָסוּר לִתֵּן מַתָּנָה לַחֲבֵרוֹ, אֶלָּא דָּבָר שֶׁהוּא לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. וְכֵן אָסוּר לִתֵּן מַשְׂכּוֹן לַחֲבֵרוֹ, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא לְצֹרֶךְ מִצְוָה אוֹ לְצֹרֶךְ שַׁבָּת. וְלֹא יֹאמַר לוֹ הֵילָךְ מַשְׂכּוֹן, אֶלָּא נוֹתֵן סְתָם.

שְׁטָרֵי הֶדְיוֹטוֹת, דְּהַיְנוּ שִׁטְרֵי חוֹבוֹת וְחֶשְׁבּוֹנוֹת וְאִגְּרוֹת שֶׁל שְׁאֵלַת שָׁלוֹם, אָסוּר אֲפִלּוּ לְעַיֵּן בָּהֶם בְּלִי קְרִיאָה (בפיו), וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא מְהַרְהֵר, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר. וְלֹא אָמְרוּ דְּהִרְהוּר מָתָר, אֶלָּא כְּשֶׁאֵינוֹ נִכָּר שֶׁמְּהַרְהֵר בַּחֲפָצִים הָאֲסוּרִים. אֲבָל כָּאן שֶׁנִּכָּר לַכֹּל שְׁמְּהַרְהֵר בַּחֲפָצִים הָאֲסוּרִים, חֲרֵי זֶה בְּכַלַּל אִסּוּר מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ. וּמִי שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה לוֹ אִגֶּרֶת וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה כָּתוּב בָּהּ, מָתָר לְעַיֵּן בָּהּ, כִּי שֶׁמָּא יֵשׁ בָּהּ דָּבָר שֶׁצָּרִיךְ לוֹ לְגוּפוֹ, אֲבָל לֹא יִקְרָא בְּפִיו. וְאִם יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ רַק מֵעְנְיְנֵי מַשָּׂא וּמַתָּן, אָסוּר אֲפִלּוּ לְעַיֵּן בָּהּ, וְגַם אָסוּר בְּטִלְטוּל מִשּׁוּם מֻקְצֶה.

כֹּתֶל אוֹ טַבְלָא שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֵיזֶה צוּרוֹת אוֹ דְּיוֹקָנָאוֹת (פאטרעטן) וְכָתוּב תַּחְתֵּיהֶן, זוֹ צוּרַת פְּלוֹנִי וְזֶה דְּיוֹקָן פְּלוֹנִי, אָסוּר לִקְרוֹת כְּתָב זֶה בְּשַׁבָּת. וַאֲפִלּוּ לְעַיֵּן בּוֹ בְּלִי קְרִיאָה, אָסוּר. וְכֵן סִפְרֵי מִלְחָמוֹת וְסִפְרֵי דִּבְרֵי הַיָּמִים שֶׁל מַלְכֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם, וְכֵן מְלִיצוֹת וּמְשָׁלִים שֶׁל שִׁיחַת חֻלִּין, כְּגוֹן סֵפֶר עִמָּנוּאֵל, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דִּבְרֵי חֵשֶׁק, אָסוּר לִקְרוֹתָן בַּשַּׁבָּת, וַאֲפִלּוּ לְעַיֵּן בָּהֶם בְּלִי קְרִיאָה בְּפִיו. וְאַף בְּחֹל אָסוּר מִשּׁוּם מוֹשַׁב לֵצִים, אֲפִלּוּ הֵם כְּתוּבִים בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וּבְדִבְרֵי חֵשֶׁק יֵשׁ עוֹד אִסּוּר, שֶׁמְּגֻרֶה יֵצֶר הָרַע בְּעַצְמוֹ. אֲבָל אוֹתָן סִפְרֵי דִּבְרֵי הַיָּמִים, שֶׁיּוֹצְאִים מֵהֶם עִנְיְנֵי מוּסָר וְיִרְאַת שָׁמַיִם, כְּגוֹן סֵפֶר יוֹסִיפּוֹן וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, אֲפִלּוּ כְּתוּבִים בִּלְשׁוֹן לַעַז, מָתָר לִקְרוֹתָם אֲפִלּוּ בַּשַּׁבָּת. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין רָאוּי לְהַרְבּוֹת בָּהֶם.

אָסוּר לִמְדֹּד בַּשַּׁבָּת אֵיזֶה דָּבָר אִם הוּא לְצֹרֶךְ, אֶלָּא אִם כֵּן הוּא לְצֹרֶךְ מִצְוָה.

בְּמָקוֹם פְּסָדָא מָתָר לְדַבֵּר בְּצָרְכָיו, בֵּין עִם יִשְׂרָאֵל בֵּין עִם אֵינוֹ יְהוּדִי.

כָּל דָּבָר שֶׁהַיִּשְׂרָאֵל אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ, אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ, דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הֲוֵי שְׁבוּת. וַאֲפִלּוּ לִרְמוֹז לוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ, אָסוּר. וַאֲפִלּוּ לוֹמַר לוֹ קֹדֶם שַׁבָּת שֶׁיַּעֲשֶׂה בַּשַּׁבָּת, גַּם כֵּן אָסוּר. וְכֵן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בַּשַּׁבָּת שֶׁיַּעֲשֶׂה לְאַחַר שַׁבָּת. וְדָבָר זֶה אֵינוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּת, כֵּיוָן דְּהַמְּלָאכָה נַעֲשֵׂית בְּשַׁעַת הֶתֵּר, אֶלָּא אָסוּר מִשּׁוּם מְמַצֹּא חֶפְצְךָ. וְלָכֵן לְצֹרֶךְ מִצְוָה מָתָר (ש"ו ש"ז).

אֲפִלּוּ אִם הַנָּכְרִי בָּא מֵעַצְמוֹ לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה מְלָאכָה בִּשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ הַיִּשְׂרָאֵל לִמְחוֹת בּוֹ. וְלָכֵן אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁרוֹצֶה לְהָסִיר הַפֶּחָם מִגֵּרוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּדֵי שֶׁיְּדַלִּיקוּ יָפֶה, צְרִיכִין לִמְחוֹת בּוֹ.

אִם רוֹאֶה אָדָם שֶׁיּוֹכַל לָבוֹא לִידֵי הֶפְסֵד, כְּגוֹן שֶׁנִּתְרוֹעֲעָה לוֹ חָבִית שֶׁל יַיִן וְכַדּוֹמֶה, מָתָר לִקְרוֹת לְנָכְרִי לְשָׁם, אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁהַנָּכְרִי בְּוַדַּאי יְתַקְּנוֹ, וַאֲפִלּוּ בִּמְלָאכָה גְּמוּרָה, וּבִלְבַד שֶׁיְּזָהֵר הַיִּשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לוֹמַר לוֹ שׁוּם רֶמֶז צִוּוּי לְתַקֵּן. אֲבָל מָתָר לוֹמַר לְפָנָיו, כָּל מִי שֶׁצָּיִל הֶפְסֵד זֶה, לֹא יַפְסִיד שְׂכָרוֹ. וְאֵין לַעֲשׂוֹת זֹאת אֶלָּא בִּמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה (ש"ז).

דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְלָאכָה גְּמוּרָה וְאֵינוֹ אָסוּר אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת, אִם הוּא צָרְךְ מִצְוָה אוֹ בְּמִקְצָת חוֹלִי, מָתָר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ. וּמִזֶּה נָהֲגוּ לְשָׁלוֹחַ אֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת לְהָבִיא שֵׂכָר אוֹ שְׂאָר דָּבָר לְצֹרֶךְ שַׁבָּת אַף בְּמָקוֹם שֶׁאֵין עֵרוּב. וְאֵין לְהַתִּיר אֶלָּא בְּשַׁעַת הַדְּחַק, שֶׁאֵין לוֹ מַה לְּשְׁתּוֹת. אֲבָל בִּשְׁבִיל תַּעֲנוּג בָּעָלְמָא, אֵין לְהַתִּיר. וְלוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהָבִיא מִחוּץ לַתְּחוּם, אֲפִלּוּ בְּדֵיעֲבַד אָסוּר בַּשַּׁבָּת מַה שֶּׁהֵבִיא. וְיֵשׁ אוֹמְרִים, דְּהוּא הַדִּין בִּמְקוֹם הֶפְסֵד, כְּגוֹן לְטַלְטֵל סְחוֹרָה הַנִּפְסֶדֶת מִן הַגְּשָׁמִים, מָתָר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי. וְיֵשׁ לְסָמוֹךְ עַל דִּבְרֵיהֶם בִּמְקוֹם הֶפְסֵד גָּדוֹל (ש"ז שכ"ה ובנ"א).

בְּעֵת הַקֹּר, מָתָר לוֹמַר לַגּוֹי לְהַסִּיק אֶת הַתַּנּוּר, מִשּׁוּם דְּהַכֹּל חוֹלִים אֵצֶל הַצְּנָּה. אֲבָל אִם אֵינוֹ מֻכְרָח כָּל כָּךְ, אֵין לַעֲשׂוֹת זֹאת. וְגַם אָסוּר לְהַנִּיחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיַּסִּיק אֶת הַתַּנּוּר בַּשַּׁבָּת אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם כְּדֵי שֶׁיְּהֵא חַם בַּלַּיְלָה (רע"ו).

אָסוּר לְשָׁלוֹחַ אֵינוֹ יְהוּדִי חוּץ לַתְּחוּם בִּשְׁבִיל קְרוֹבֵי הַמֵּת אוֹ בִּשְׁבִיל סַפְּדָן, (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קצ"ג סָעִיף ח')

נָכְרִי הַמֵּבִיא תְּבוּאָה לְיִשְׂרָאֵל בְּחוֹבוֹ וְהַיִּשְׂרָאֵל נוֹתֵן לוֹ אֶת הַמַּפְתֵּחַ לְאוֹצָרוֹ, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מוֹדֵד וּמוֹנֶה לְשָׁם, מָתָר, מִשּׁוּם דְּהָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּמֶלְאכֶת עַצְמוֹ הוּא עוֹסֵק, כִּי אֵין הַתְּבוּאָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד לְאַחַר הַמְּדִידָה. וְהַיִּשְׂרָאֵל מָתָר לוֹ לַעֲמֹד שָׁם, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אוֹתוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְדַבֵּר עִמּוֹ כְּלָל מִן הָעֵסֶק. אֲבָל אִם הֵבִיאוּ לוֹ תְּבוּאָה שֶׁלּוֹ, אָסוּר לוֹמַר לָהֶם לְפַנּוֹתָהּ מִן הָעֲגָלוֹת לְתוֹךְ אוֹצָרוֹ. וַאֲפִלּוּ אִם מֵעַצְמָם רוֹצִים לְפַנּוֹתָהּ, צָרִיךְ לִמְחוֹת בָּהֶם (רמ"ד ש"ז).

נָכְרִי הָעוֹשֶׂה גְּבִינָה מֵחָלָב שֶׁלּוֹ וְהַיִּשְׂרָאֵל רוֹאֶה אֶת הַחֲלִיבָה וְהַגִּבּוּן, כְּדֵי שֶׁתְּהֵא מֻתֶּרֶת לְיִשְׂרָאֵל וְיוּכַל לְקַנְּתָהּ לְאַחַר שַׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁהַנָּכְרִי מְכַוֵּן בִּשְׁבִיל הַיִּשְׂרָאֵל לְמָכְרָהּ לוֹ, הֲרֵי זֶה מָתָר, כֵּיוָן שֶׁהַגְּבִינָה עֲדַיִן שֶׁל הַנָּכְרִי הִיא וּלְטוֹבַת עַצְמוֹ הוּא עוֹשֶׂה. וּמָתָר לְיִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ לוֹמַר לוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂה וַאֲפִלּוּ בַּשַּׁבָּת, שֶׁמָּתָר לוֹמַר לְנָכְרִי עֲשֵׂה מְלַאכְתְּךָ, אֲפִלּוּ מַגִּיעַ מִזֶּה רֶוַח לְיִשְׂרָאֵל.

אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁקָּנָה סְחוֹרָה מִיִּשְׂרָאֵל וּבָא בַּשַּׁבָּת לְקַחְתָּהּ, אִם אֶפְשָׁר יֵשׁ לְמָנְעוֹ.

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יָאְרְצַיְיט (יום זכרון הוריו) בַּשַּׁבָּת וְשָׁכַח לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יַאְרְצַיְיט, יָכוֹל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת שֶׁיַּדְלִיק, אֲבָל לֹא בַּשַּׁבָּת (מג"א סִימָן רס"א סק"ו).